

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК СИСТЕМА ОХОРОНИ РЕЗУЛЬТАТІВ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анна Дмитрук,
*аспірант кафедри інтелектуальної власності
Інституту права Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
ID ORCID: 0000-0002-9301-9100*

У статті розглянуто особливості правової охорони результатів творчої діяльності як об'єктів права інтелектуальної власності. Визначено суб'єктивні та об'єктивні аспекти права інтелектуальної власності та свободи творчості. Проаналізовано основні підходи до поняття «право інтелектуальної власності» та співвідношення його з поняттям «право власності». Визначено підстави загальних умов охороноздатності об'єктів права інтелектуальної власності, які висувуються законодавством до результатів творчої діяльності. Запропоновано зміни до ч. 1 та ч. 2 статті 54 Конституції України.

Ключові слова: результати творчої діяльності, право інтелектуальної власності, свобода творчості, суб'єктивні та об'єктивні аспекти права інтелектуальної власності, суб'єктивні та об'єктивні аспекти свободи творчості

Постановка проблеми. Сфера інтелектуальної власності стрімко розвивається, з'являються нові об'єкти права інтелектуальної власності, які потребують визнання та правової охорони. Підходи до охорони об'єктів права інтелектуальної власності відрізняються від підходів до охорони матеріальних об'єктів. Здебільшого для створення такого виду об'єкта мають бути задіяні не лише матеріальні та інтелектуальні, а й творчі ресурси людини. Види та особливості результатів творчої діяльності визначають суть їх правової охорони. Ситуація щодо підходів до права інтелектуальної власності та співвідношення його з правом власності в Україні є приводом для дискусій в національній правовій доктрині, а на законодавчому рівні є досить не узгодженою, що обумовлює актуальність дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику системи охорони творчої діяльності та підходи до охорони об'єктів права інтелектуальної

власності досліджували вчені О. Орлюк, Г. Андрощук, О. Бутнік-Сіверський, Р. Еннан, О. Кохановська, С. Бобровник, Л. Майданий, Н. Опольська та інші.

Мета статті. Метою статті є дослідження та соціально-правовий аналіз доктрини і положень законодавства щодо системи охорони об'єктів права інтелектуальної власності, а також підходів до поняття «право інтелектуальної власності» та співвідношення його з поняттям «право власності».

Виклад основного матеріалу. Під термінами «інтелектуальна власність» або «право інтелектуальної власності» в сучасній правовій літературі розуміють сукупність норм права, які об'єднуються в авторське право та право промислової власності [1]. Сутнісною особливістю об'єктів права інтелектуальної власності є нове знання, що передається у вигляді інформації, яка може бути повідомлена різними мовами, образами та в різних формах [2]. В. І. Серебровський прийшов до висновку, що ознаками охороноздатно-

сті об'єктів права інтелектуальної власності є: оригінальність, об'єктивна форма вираження, можливість відтворення [3].

На думку О. Кохановської, у сучасній Україні поняття «інтелектуальна власність» розуміється як узагальнювальний умовний термін. Він є своєрідною даниною історичній традиції, який протягом останніх століть вживається у міжнародних угодах і національному законодавстві низки країн. Тому наразі немає підстав допускати поширення на ці права правового режиму, який застосовується до речей, майна [4].

Термін «інтелектуальна власність» виник з появою пропрестарної теорії у XVIII ст. у Франції. Його походження в літературі пояснюють історичним збігом обставин. У 1790 році оповідачу установчих зборів необхідно було обстояти видання закону, який мав захистити права винахідників шляхом видачі патентів. У своїй доповіді він зазначає: «Дерево, що виросло у полі в меншій мірі належить своєму власнику, ніж ідея — автору». Ця метафора шляхом підстановки поняття відразу перетворюється на юридичну теорію. Буденно-описово-туманний термін «належить» раптом замінюється чітким і визначеним поняттям «власність» визначивши таким чином, що ідея є власністю автора («належить» йому). Однак для творця не достатньо бути власником своєї ідеї, йому необхідно мати способи її захисту. Тому він укладає із суспільством договір, у якому зобов'язується відкрити свій секрет, а за це він отримує деякі нові права (виключне право на продаж тощо). Загалом це була спроба описати генезис патентного права: ідея є власністю автора, — власність пояснює, як виник (фіктивний) договір, — (фіктивним) договором пояснюється, як виникли права винахідника. Членам установчих зборів аргументація доповідача здалася дуже переконливою, і тому перша стаття закону проголосила: «Будь-який винахід або відкриття є власністю його автора» [5].

На думку О. Пиленка, цей договір є випадковою і хибною формою, у яку при-

мітивне мислення втілило облігаторний принцип, а формування правильної думки («не милість», «право») відбулося в неправильній формі («власність»).

Як зазначає О. Кохановська, основна дискусія виникла практично одночасно з появою самого поняття «інтелектуальна власність» і ведеться представниками різних напрямів правової науки протягом багатьох десятків років з палким ентузіазмом. Основне питання, яке обговорюється: чи доречний термін «інтелектуальна власність», і чи несе він у собі тотожність, схожість, чи/або взагалі будь-який зв'язок з поняттям «власність», а тому — чи можна вивести поняття «право інтелектуальної власності» через поняття «права власності» [4].

Об'єктом цивільного права вважається той об'єкт, що породжує виникнення прав стосовно себе. Відповідно, об'єктами цивільного права можуть бути об'єкти як матеріальні, так і нематеріальні. Статтею 177 ЦК України визначено об'єкти цивільних прав: речі, гроші, цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформація та інші матеріальні та нематеріальні блага. Стаття 316 ЦК України визначає поняття «право власності» — право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею. Стаття 418 ЦК України дає визначення праву інтелектуальної власності як право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності. Главою 15 статті 199 ЦК України результати інтелектуальної, творчої діяльності віднесені до нематеріальних благ [7].

Термін «інтелектуальне право» є більш широким поняттям, аналогічно до термінів «цивільне право», «господарське право» тощо. Інтелектуальне право поділяється на авторське право та право промислової власності. Пропонуємо розглянути структуру права інтелектуальної власності у вигляді таблиці, яка відображає суб'єктивний і об'єктивний аспекти права інтелектуальної власності (ПІВ):

Див. Таб. 1.

Таблиця 1

Об'єктивний аспект ПІВ		Суб'єктивний аспект ПІВ	
Авторське право	Право промислової власності	Немайнові права інтелектуальної власності	Майнові права інтелектуальної власності

Низка вчених не визнає поняття «інтелектуальна власність» і наголошує, що необхідно розрізняти правовий режим матеріальних речей і нематеріальних об'єктів, якими є результати інтелектуальної праці, а також урахувати те, що права творців обмежені в часі та просторі. Однак прихильники теорії інтелектуальної власності вважають, що в цьому випадку йдеться про власність особливого роду, яка потребує окремого регулювання у зв'язку зі своїм нематеріальним характером [6]. Такий підхід отримав розвиток у теорії інтелектуальних прав, яка пропонує визнавати за творцем права особливого роду, що виходять за межі класичного поділу цивільних прав.

На сучасному етапі розвитку науки інтелектуальної власності тривають дискусії щодо природи права інтелектуальної власності та його складових частин. Англо-американська правова система схильна розглядати право інтелектуальної власності, скоріше, як право власності, тоді як романо-германська наполягає на визнанні права інтелектуальної власності специфічним правом на об'єкт інтелектуальної праці, складовими якого є особисті немайнові та майнові права.

Об'єкт права інтелектуальної власності — це плід розумової, творчої праці суб'єкта, якому від самого початку, від моменту створення об'єкта права інтелектуальної власності, належать особисті немайнові права інтелектуальної власності на засадах природного права та відповідно до законодавства. За законодавством особисті немайнові права інтелектуальної власності є чинними безстроково та не можуть бути відчужені (передані), окрім винятків, встановлених законом. У суб'єктивному розумінні права інтелектуальної власності є пра-

вами творця на результат своєї інтелектуальної творчої праці. Суб'єктом права інтелектуальної власності є особа, якій належать особисті немайнові та (або) виключні майнові права інтелектуальної власності. Згідно з ч. 2 статті 418 ЦК України право інтелектуальної власності охоплює майнові права й особисті немайнові права інтелектуальної власності. У статті 423 ЦК України встановлено, що право на визнання людини творцем є одним з особистих немайнових прав інтелектуальної власності, яке не може бути відчужене (передане), за винятками, встановленими законом [7]. Суб'єктом особистих немайнових прав інтелектуальної власності може бути тільки фізична особа. Проте у передбачених законом випадках особисті немайнові права інтелектуальної власності можуть здійснюватися іншими особам, наприклад спадкоємцями або творчими спілками. Суб'єктом виключного майнового права інтелектуальної власності може бути як фізична, так і юридична особа. Майнові права інтелектуальної власності не залежать від особистих немайнових прав інтелектуальної власності [7].

Згідно зі статтею 421 ЦК України суб'єктом авторського права є творець об'єкта інтелектуальної власності та інші особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності. Основним суб'єктом інтелектуальної власності є творець. Творцем може бути лише фізична особа. Він завжди є первинним суб'єктом права інтелектуальної власності.

Згідно зі статтею 423 ЦК України немайнові права інтелектуальної власності складаються з права на визнання творцем об'єкта права інтелектуальної власності та права на перешкоджання посяганням на право інтелектуальної

власності, яке може завдати шкоди честі чи репутації творця. Перше забезпечує потребу людини у визнанні її творцем, а друге забезпечує потребу людини в захисті її честі та репутації як творця.

Майновими правами інтелектуальної власності згідно зі статтею 424 ЦК України є право на використання об'єкта інтелектуальної власності, право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, право забороняти неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Шляхом реалізації майнових прав інтелектуальної власності творець має можливість задовольнити інтерес у фінансовій винагороді за використання створеного ним об'єкта права інтелектуальної власності.

Дослідник Н. Опольська зазначила, що категорії «право» та «свобода» не варто ототожнювати, оскільки поняття свобода особи за змістом є ширшим, ніж поняття право особи. Свобода втілюється в праві через її визнання, затвердження [8]. З точки зору юридичної конструкції свобода творчості є принципом демократичного суспільства і знаходить своє вираження в суб'єктивному праві на свободу творчості. Визначаючи право на свободу творчості, законодавство встановлює певні межі та регулює співвідношення із суспільною мораллю, релігією, державною політикою [8].

Свобода втілюється у праві шляхом її визнання та затвердження. Суб'єктивний аспект права інтелектуальної власності відображає інтереси, які прагне задовольнити творець, створюючи об'єкт права інтелектуальної власності. Свобода творчості знаходить своє відображення в особистому немайновому праві на свободу творчості. Реалізація права на свободу творчості здійснюється шляхом створення особою об'єкта, який є результатом інтелектуальної, творчої діяльності.

Відповідно до ч. 1 статті 54 Конституції України «громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності» [9]. Якщо проаналізувати цю частину статті, то можна виявити таке. Положення конституції закріплює свободу творчості, насамперед за громадянами. Водночас інші норми конституції говорять про права кожного. Так стаття 41 К України, яка стосується права інтелектуальної власності, наголошує: «Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності». Тобто закріплює цю категорію не лише за громадянами, а за кожним суб'єктом. У зв'язку з цим пропонуємо змінити формулювання статті 54 Конституції України і замінити слово «громадянам» на слово «кожному».

Формулювання «захист інтелектуальної власності, авторських прав, моральних та матеріальних інтересів» є досить неточними відповідно до понять права інтелектуальної власності. Поняття «інтелектуальна власність» охоплює «авторські права», «моральні та матеріальні інтереси», а також інші права та інтереси, тому немає необхідності перераховувати всі складові цього поняття. Однак є необхідність уточнити саме поняття шляхом чіткого визначення прав, захист яких гарантує основний закон держави, замінивши слова «захист інтелектуальної власності, авторських прав, моральних та матеріальних інтересів» на слова «захист прав інтелектуальної власності».

Таким чином у статті 54 К України відобразатиметься суб'єктивний та об'єктивний аспекти свободи творчості у праві. Суб'єктивним аспектом є гарантія права кожному на свободу інтелектуальної, творчої діяльності: «Кожному гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної

творчості». А об'єктивним аспектом є відповідність умовам охороноздатності результатів інтелектуальної творчої діяльності та система правової охорони прав інтелектуальної власності: «захист прав інтелектуальної власності».

Більшість підходів до права інтелектуальної власності визнають існування певного зв'язку між творцем та результатом його інтелектуальної, творчої діяльності, а також правовідносин, що виникають у результаті його створення, і намагаються пояснити їх правову природу. Зв'язок між творцем і його творінням очевидний. Якби не було творця, то не було б і результатів його розумової, творчої діяльності. Звичайно, не кожен такий результат є об'єктом права інтелектуальної власності, але кожен об'єкт права інтелектуальної власності є результатом розумової творчої праці свого творця. Наприклад, може статися, що про створення такого результату знатиме лише його творець, і тільки від нього залежить подальша доля цього творіння. Це момент природної належності та абсолютного панування творця над своїм творінням. У зв'язку з набуттям прав інтелектуальної власності на результат інтелектуальної, творчої діяльності природна належність трансформується в особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності, які, як зазначено у ч. 2 ст. 418 ЦК України, становлять право інтелектуальної власності.

На підставі проведеного дослідження категорії «творчість», її ознак і сутнісних вимірів вважаємо за необхідне сформулювати такі **висновки**.

Об'єктивна форма вираження є однією з головних умов, що висуваються законодавством до результатів інтелектуальної, творчої діяльності, оскільки захист об'єкта права інтелектуальної власності неможливий без матеріально вираженої форми, доступної для сприйняття. Іншою важливою умовою є творчий характер або новизна результату інтелектуальної, творчої діяльності. Но-

визною є вперше реалізована ідея шляхом втілення її творцем у своєму творі та водночас — певним творчим проявом нематеріальної сутності твору.

Об'єкти права власності та об'єкти права інтелектуальної власності відрізняються за своєю суттю. Терміни «інтелектуальна», «промислова» є характеризуючими ознаками об'єктів власності й водночас визначальними принципами суті правової охорони особливих типів власності.

В об'єктивному розумінні право інтелектуальної власності — це система прав, а в суб'єктивному — завжди містить у собі дві складові: нематеріальну та матеріальну. Термін «інтелектуальна власність» поєднує ці дві складові: «інтелектуальна» вказує на ознаки власності (ідеальність і безтілесність), а «власність» характеризує наявність виключних майнових прав, які породжує результат інтелектуальної творчої праці як об'єкт права інтелектуальної власності.

Затверджуючи «право на ...», законодавець корегує розуміння поняття, право на яке він хоче затвердити, і фактично встановлюючи межі, зменшує можливості його прояву. Законодавець визнає, соціалізує, пристосовує його до життєвих обставин, діючого законодавства та актуальності на поточний період часу, а потім закріплює ту форму поняття, яку він отримав у нормі закону. Отже, ми підтримуємо твердження про те, що поняття «свобода творчості» є ширшим за поняття «право на свободу творчості» та вважаємо, що ці поняття не можна ототожнювати.

З огляду на те, що історично юридична доктрина намагається зрозуміти правову природу зв'язку між творцем і результатом його інтелектуальної, творчої діяльності, а також відносин, що виникають у результаті його створення з метою встановлення відповідного закріплення у законодавстві. Варто брати до уваги очевидні складові властивості ідеальної природи результату інтелектуальної, творчої діяльно-

сті. Важливою умовою є творчий характер або новизна результату інтелектуальної, творчої діяльності, що виражається, як вперше реалізована ідея шляхом втілення її творцем у своєму творі, та водночас є певним проявом нематеріальної сутності твору. Водночас слід враховувати, що об'єктивна форма вираження є однією з головних умов, що висувуються законодавством до результатів інтелектуальної, творчої діяльності, оскільки захист об'єкта права інтелектуальної власності неможливий без матеріально вираженої форми, доступної для сприйняття. Зокрема також варто виокремити три основні інтереси творця, які він може задовольнити шляхом реалізації прав інтелектуальної власності: інтерес у визнанні, інтерес у фінансовій винагороді та інтерес у захисті своїх прав на результат інтелектуальної, творчої діяльності.

Для того, щоб пізнати правову природу прав інтелектуальної власності слід виділити суб'єктивний та об'єктивний аспекти свободи творчості. Суб'єктивним аспектом є гарантоване конституцією та законодавством право кожного на свободу інтелектуальної, творчої діяльності, а об'єктивним аспектом є відповідність ре-

зультату інтелектуальної, творчої діяльності умовам охороноздатності. На результати інтелектуальної, творчої діяльності поширюється режим права власності як на об'єкти цивільних прав. Результати інтелектуальної, творчої діяльності, які додатково відповідають умовам охороноздатності, захищаються спеціальними нормами права інтелектуальної власності.

З метою усунення неточності понять, уникнення плутанини та відображення суб'єктивних та об'єктивних аспектів свободи творчості пропонуємо ч. 1 та ч. 2 статті 54 Конституції України викласти в такій редакції:

«Кожному гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості та захист прав інтелектуальної власності, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної, творчої діяльності.

Кожен має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом». ●

Список використаних джерел / List of references

1. *Право інтелектуальної власності: акад. курс : підруч. для студ. вищ. навч. закладів / О. П. Орлюк та ін. / за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. Київ : Ін Юре, 2007. С. 62.*
2. *Еннан Р. Загальні засади правового регулювання інтелектуальної, творчої діяльності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2015. № 6. С. 10–23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Triv_2015_6_3 (дата звернення: 31.10.2020).*
3. *Серебровський В. И. Вопросы советского авторского права. АН СССР, 1956, с. 30, 38–40.*
4. *Кохановська О. В. Основні теорії права інтелектуальної власності та їх вплив на розвиток сучасного законодавства в Україні. Право України. 2011. № 5. С. 52–59.*
5. *Пиленко А. А. Право изобретателя. Москва, 1902. Т. 1. С. 34.*
6. *Розенберг П. Основы патентного права США. Москва, 1979. С. 42.*
7. *Цивільний Кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV : дата оновлення: 16 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 12.11.2020).*
8. *Опольська Н. М. Правовий вимір свободи творчості. Право. 2017. С. 84–91. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/24322/1/Opolska.pdf> (дата звернення: 13.11.2020).*

9. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96 : станом на 01 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.11.2020).
1. *Pravo intelektualnoi vlasnosti: akad. kurs : pidruch. dlia stud. vyshch. navch. zakladiv / O. P. Orliuk ta in. / za red. O. P. Orliuk, O. D. Sviatotskoho. Kyiv : In Yure, 2007. S. 62.*
  2. *Ennan R. Zahalni zasady pravovoho rehuliuвання intelektualnoi, tvorchoi diialnosti. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2015. № 6. S. 10–23.*
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpiv_2015_6_3 (дата звернення: 31.10.2020).
  3. *Serebrovskiy V. Y. Voprosy sovetskogo avtorskogo prava. AN SSSR, 1956, s. 30, 38–40.*
  4. *Kokhanovska O. V. Osnovni teorii prava intelektualnoi vlasnosti ta yikh vplyv na rozvytok suchasnoho zakonodavstva v Ukraini. Pravo Ukrainy. 2011. № 5. S. 52–59.*
  5. *Pylenko A. A. Pravo yzobretatelia. Moskva, 1902. T. 1. S. 34.*
  6. *Rozenberh P. Osnovy patentnoho prava SShA. Moskva, 1979. S. 42.*
  7. *Tsyvilnyi Kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 435-IV : data onovlennia: 16 zhovt. 2020 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text (data zvernennia: 12.11.2020).*
  8. *Opolska N. M. Pravovyi vymir svobody tvorchosti. Pravo. 2017. S. 84–91.*
URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/24322/1/Opolska.pdf> (дата звернення: 13.11.2020).
  9. *Konstytutsiia Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. № 254k/96 : stanom na 01 sich. 2020 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text (data zvernennia: 12.11.2020).*

Надійшла до редакції 12.11.2020 року

Дмитрук А. Право интеллектуальной собственности как система охраны результатов творческой деятельности. В статье рассмотрены особенности правовой охраны результатов творческой деятельности как объектов права интеллектуальной собственности. Определены субъективные и объективные аспекты права интеллектуальной собственности и свободы творчества. Проанализированы основные подходы к понятию «право интеллектуальной собственности» и его соотношение с «правом собственности». Определены основания общих условий охраноспособности объектов права интеллектуальной собственности, которые предъявляет законодательство к результатам творческой деятельности. Предложены изменения к ч. 1 статьи 54 Конституции Украины.

Ключевые слова: результаты творческой деятельности, право интеллектуальной собственности, свобода творчества, субъективные и объективные аспекты права интеллектуальной собственности, субъективные и объективные аспекты свободы творчества

Dmytruk A. Intellectual property law as a system of creative activity results protection. At the present stage of intellectual property science development researchers continue discussions on the nature of intellectual property law and its components. In the intellectual property law history, the legal doctrine and legislation admit a certain connection between creators and their results of intellectual creative activity as well as the relations that arise as a result of their creation. Considering the basic approaches to intellectual property rights we cannot ignore its obvious component attribute of ideal nature, so the system of intellectual property rights protection includes not only property or exclusive intellectual property

rights, but also personal non-property rights. Intellectual property law in the objective acceptance is a system of rights. In the subjective acceptance it always combines two components: non-material and material. Legislative rights to the object of intellectual property rights are a legal confirmation of the existing and inviolable connection between the creator and their object of intellectual property rights. Intellectual property law combines personal, intangible and property interests of the creator. It is aimed to combine all these interests with the interests of other people. The law determines the procedure for using and receiving remuneration as a result of intellectual property rights realization by the creator or their legal successors. The subject of intellectual property rights is a person who owns personal non-property and (or) exclusive property rights of intellectual property. The subjective aspect of intellectual property rights reflects the interests that the creator seeks to satisfy by creating an object of intellectual property rights. There are three main interests of the creator which they can satisfy by exercising intellectual property rights: recognition interest, financial reward interest and interest in their intellectual property rights protection. The object of intellectual property rights is a result of intellectual and creative work of the subject who always owns personal intangible intellectual property rights on the basis of natural law and legislation and this is proceeding from the very beginning of the process and as a result of creation of intellectual property rights object. It is worth mentioning that according to the law the personal intangible intellectual property rights remain in force without limit of time and cannot be alienated (transferred) except it is expressed by law.

Keywords: results of creative activity, intellectual property law, creative freedom, subjective and objective aspects of intellectual property law, subjective and objective aspects of creative freedom